

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 21 grudnia 2023 r.

sprawy **M. G.**

skazanego z art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. i in.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 15 czerwca 2023 r., sygn. akt VII Ka 79/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Siemianowicach Śląskich

z dnia 15 września 2022 r., sygn. akt II K 416/21,

postanowił

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[SOP]

UZASADNIENIE

M. G. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Siemianowicach Śląskich z dnia 15 września 2022 r., sygn. akt II K 416/21, na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu [...] w miejscowości J., powiat S.. na terenie Słowacji, działając wspólnie i w porozumieniu z D. W., P. K., M. L. i M. P., stosując wobec pokrzywdzonego D. V. przemoc w postaci uderzania po twarzy, klatce piersiowej i kopania w różne części ciała, powodując w ten sposób liczne stłuczenia głowy, ranę szarpaną dolnej wargi, stłuczenie szczęki, stłuczenie klatki piersiowej z lewej strony, otarcia bocznej części powłok brzusznych, otarcia na lewym biodrze i

ranę szarpaną lewego podudzia, które skutkowały naruszeniem czynności narządów ciała trwającym nie dłużej niż siedem dni, narażając go w ten sposób na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 k.k., zmuszał pokrzywdzonego do zwrotu wierzytelności w kwocie 100.000 zł, przy czym na poczet wskazanej wierzytelności dokonał zaboru telefonu komórkowego marki N. o wartości 40 euro, telefonu komórkowego marki S. o wartości 150 euro, samochodu osobowego marki V. o numerze rejestracyjnym [...] o wartości 4 721 euro oraz samochodu osobowego marki N. o numerze rejestracyjnym [...] o wartości 3 898 euro, będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 19 lutego 2008 r., sygn. akt [...], między innymi za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k., na karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od dnia od dnia 21 września 2006 r. do dnia 3 lipca 2007 r. oraz od dnia 21 kwietnia 2008 r. do dnia 9 października 2008 r., tj. za czyn z art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności Sąd zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Na mocy art. 46 § 1 k.k. nałożył na oskarżonego obowiązek zapłaty solidarnie wraz ze skazanymi: D. W., P. K., M. L. oraz M. P.:

- kwoty 59,44 euro na rzecz [XXX] a.s. tytułem naprawienia szkody.
- kwoty 1.000 zł. na rzecz pokrzywdzonego D. V. tytułem zadośćuczynienia.

Sąd Okręgowy w Katowicach, po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu I instancji, wyrokiem z dnia 15 czerwca 2023 r., sygn. akt VII Ka 79/23:

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) w punkcie 1 wyeliminował z opisu czynu zapis: „przyjmując, iż oskarżony dopuścił się tego czynu będąc uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 19 lutego 2008 r., sygn. akt [...], między innymi za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. na karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, którą to odbywał w okresie od dnia od dnia 21 września 2006 r. do dnia 3 lipca 2007 r. oraz od dnia 21 kwietnia 2008 r. do dnia 9 października 2008 r.”, z

podstawy skazania eliminując przepis art. 64 § 1 k.k. i obniżył wymiar kary do roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności;

b) ustalił, że zaliczenie okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kary w punkcie 2 odnosi się do kary orzeczonej niniejszym wyrokiem.

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Obrońca skazanego wniósł kasację od orzeczenia Sądu odwoławczego, zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

„I. rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 1 i 2 k.p.k. poprzez nierozpoznanie w całości zarzutów apelacji, w tym ich części, której istota wyraża się zdaniem cyt.: *Sąd nie ustalił czegokolwiek z tego, co konkretnie indywidualnie oskarżony miał czynić, a także gdzie konkretnie czy w jaki sposób* w ten sposób, iż Sąd Odwoławczy rozważał czynności skazanego czy też ich brak na posesji pokrzywdzonego pośrednio przyznając, iż istotnie - nie ustalono co M. G. wtedy oraz gdzie czynił, za to akcentując, iż istotne jest wejście we wspólne porozumienie, podczas gdy w istocie zarzutu apelacji mieściło się także, iż nie ustalono ani też nie istnieje dowód, z którego wynikałoby odnośnie rzekomego porozumienia z udziałem skazanego lub kierownictwa: kiedy, gdzie, jak skazany w nie wszedł, jaka była treść tego porozumienia w zakresie skazanego, co było nim jeszcze objęte a co już nie, kiedy skazany miałby podjąć zamiar czynu, czy było to jeszcze w Polsce czy już na Słowacji, czy miesiąc wcześniej czy np. minutę wcześniej, w jaki sposób kierował czynem - co już pozostało poza rozważaniami Sądu Odwoławczego [1]; w tym części zarzutów apelacji, której istota wyraża się zdaniem cyt.: *„relacja pokrzywdzonego w zakresie podanej przez niego okoliczności - wierzytelności o znaczną sumę pieniężną tytułem prowizji za handel samochodami, która ma być elementem znamienia strony przedmiotowej - pozostaje nieudowodniona w żaden sposób”* w ten sposób, iż Sąd Odwoławczy nie rozważył powyższego istotnego elementu stanu faktycznego obecnego wyłącznie w relacji pokrzywdzonego oraz stąd w opisie przypisanego czynu tak jak podano to pod rozwagę w zarzucie apelacji, tj. czy aprobująca ocena dowodu Sądu I Instancji była tu jeszcze swobodna czy już arbitralna lecz jedynie Sąd Odwoławczy skonstatował tu, iż nawet jeżeliby nie wykazano działania w celu dochodzenia zwrotu tejże

wierzytelności, to należałoby wówczas uznać czyn za surowszy w kwalifikacji rozbój (co również nie stanowi logicznego wniosku w realiach przedmiotowej sprawy) [2]; oraz poprzez ogólne potwierdzenie ustaleń faktycznych Sądu I Instancji z akcentowaniem oraz rozwijaniem, iż Sąd działa zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów lecz przy tym z pominięciem indywidualnie wskazywanych przez apelanta jak i w dotychczasowej linii obrony punktów rozumowania w uzasadnieniu skarżonego wyroku, które granice tej oceny przekraczają, stanowiąc także istotę zarzutu apelacji [3].

II. rażące naruszenie prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 18 § 1 i 2 k.k. oraz art. 20 k.k. poprzez ich błędną wykładnię oraz zastosowanie wyrażające się stwierdzeniami cyt. *„Co prawda oskarżeni nie mieli z góry przyjętego planu działania, nie wiedząc, w jaki sposób zachowają się wobec pokrzywdzonego, to jednak w żaden sposób nie wpływa to na możliwość przypisania im sprawstwa przestępstwa z art. 280 § 1 k.k.* [rozumowanie wyrażone w uzasadnieniu wyroku kasatoryjnego Sądu Odwoławczego z dn. 30.07.2021, sygn. akt XXIII Ka 326/21 podtrzymane w kolejnych wyrokach]” czy *„W tym stanie rzeczy wywody apelanta, że skoro oskarżony osobiście nie zadawał pokrzywdzonemu ciosów, ani osobiście nie zabrał żadnej rzeczy, to winien zostać uniewinniony, były sprzeczne z wykładnią pojęcia „współsprawstwa”* [uzasadnienie skarżonego wyroku]”, co umożliwiło skazanie M. G. za formę zjawiskowa współsprawstwa przy równoczesnym zaniechaniu ustaleń w zakresie, na czym konkretnie w wypadku tego skazanego miało polegać znamię „wspólnie”, „w porozumieniu” lub „kieruje” - kiedy, jak, gdzie miano je zrealizować.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz uniewinnienie skazanego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, dlatego podlega rozpoznaniu i oddaleniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Podniesione w kasacji zarzuty stanowią polemikę z treścią uzasadnienia wyroku Sądu II instancji i w istotnej części powielają zarzuty apelacyjne.

Kontrola instancyjna została przeprowadzona przez Sąd Okręgowy w sposób kompletny i wnikliwy – o czym świadczy treść uzasadniania zaskarżonego wyroku. Sąd *ad quem* szczegółowo odniósł się na jego łamach do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i wykazał, z jakich względów możliwe było przypisanie M.G. odpowiedzialności za czyn z art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., nawet jeżeli nie zadawał on osobiście pokrzywdzonemu obrażeń ani osobiście nie dokonał zaboru jego mienia. Podkreślił rolę skazanego w zdarzeniu – akcentując, że to M. G. jako jedyny znał D. V. uważał się za jego wierzyciela i zorganizował wyjazd z kolegami na Słowację, celem wyegzekwowania długu. Słusznie Sądy obu instancji uznały, iż w tej sytuacji można było uznać go za winnego popełnienia przestępstwa wymuszenia zwrotu wierzytelności w ramach współsprawstwa.

Obrońca skazanego pod pozorem sygnalizowanego naruszenia przepisów prawa procesowego – art. 433 § 1 i 2 k.p.k. – w rzeczywistości atakuje ustalenia faktyczne, poczynione przez Sąd I instancji, a zaaprobowane w instancji odwoławczej – co jest niedozwolone w postępowaniu kasacyjnym (art. 523 § 1 k.p.k.). Forsuje przy tym alternatywną wersję inkryminowanych wydarzeń, opartą o selektywną analizę materiału dowodowego – w tym przede wszystkim wyjaśnienia skazanego, które w przeważającej części Sądy uznały za niewiarygodne. Nie jest przy tym prawdą, że Sąd odwoławczy bezkrytycznie powielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji. Dowodzi tego nie tylko treść uzasadnienia, ale choćby fakt, że w wyniku kontroli odwoławczej doszło do korekty zaskarżonego wyroku na korzyść oskarżonego w zakresie działania w warunkach powrotności do przestępstwa.

Drugi z zarzutów kasacyjnych pozostaje w logicznym konflikcie z pierwszym – ponieważ skarżący zarzuca naruszenie prawa materialnego, jednocześnie kwestionując ustalenia faktyczne. Obraza przepisów prawa materialnego ma miejsce wtedy, gdy stan faktyczny został w orzeczeniu prawidłowo ustalony, lecz nie zastosowano do niego właściwego przepisu prawa materialnego - innymi słowy, gdy istnieje niezgodność między subsumpcją, a właściwie ustaloną przez sąd

podstawą faktyczną orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2022 r., II KK 27/22). Jednocześnie, przedmiotowy zarzut nie ma charakteru kasacyjnego, ponieważ – utrzymując w mocy wyrok w zasadniczej części, tj. między innymi odnośnie do sprawstwa czynu i jego kwalifikacji prawnej – Sąd II instancji nie stosował przepisów prawa materialnego, których naruszenie obrońca mu zarzuca. Zarzut ten jest więc w istocie skierowany do wyroku Sądu I instancji, którego orzeczenie nie podlega zaskarżeniu w postępowaniu kasacyjnym (art. 519 k.p.k.).

Mając na uwadze oczywistą bezzasadność wyżej omówionych zarzutów, kasację obrońcy należało oddalić jako bezzasadną w stopniu oczywistym, o kosztach postępowania rozstrzygając na podstawie art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]

[ał]